

Threads Crossing the Warp

MODULUL 15 – Part 2

Colecție de cărți/ Muzee, Asociații/ Organizații și Acționari din țările partenere și la nivel internațional

Muzeul ASTRA – Simona Tolciu

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Partners

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

A. Instituții, Asociații, Organizații Din România

Cel mai important exemplu al unei agenții internaționale, specializată este cel al **UNESCO** (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură), fondată în 1945 ce numără 193 state membre și 11 asociații membre. Obiectivul acesteia este promovarea păcii mondiale și a securității prin colaborare în educație, știință și cultură. Cu privire la cultură, totul se bazează pe credința că patrimoniul este o sursă de viață și inspirație de ne înlocuit, constituind o sursă de identitate și coeziune pentru comunități.

UNESCO a adoptat o abordare pe trei planuri: este vârful de lance al acțiunilor de susținere a culturii și dezvoltării la nivel mondial, încearcă să stabilească politici clare în cadrul comunităților internaționale și sprijină guvernele și decidenții locali să salveze patrimoniul și încurajează pluralismul cultural.

UNESCO a elaborat o gamă largă de publicații, periodice, broșuri, informații, kit-uri, cărți, manuale, rapoarte și p hartă a siturilor de patrimoniu mondial. <https://en.unesco.org>

Tehnicile tradiționale de realizare a scoarței în România și Republica Moldova se numără printre elementele românești acceptate de UNESCO pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității.

Filmul de prezentare al proiectului poate fi urmărit aici: <https://www.youtube.com/watch?v=Ecb89niyu1c&t=13s->

A. Instituții, Asociații, Organizații

Institutul Național al Patrimoniului, este o instituție guvernamentală înființată în anul 2009 prin comasarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice cu Institutul Național al Monumentelor Istorice, iar în anul 2011 CIMEC- Institutul de Memorie Culturală a fost comasat prin absorbție cu INP.

Printre principalele atribuții ale INP se numără crearea și îmbunătățirea, în interes public, a bazei naționale de date a patrimoniului arheologic, cultural mobil, imaterial și a resursele informaționale asociate.

Pe site-ul institutului, la secțiunea Patrimoniu Imaterial găsim: Inventarul elementelor vii ale patrimoniului cultural imaterial; Obiceiuri; Repertoriul meșterilor și a practicilor tradiționale; Buletinul informativ al patrimoniului imaterial și a culturii tradiționale; Arhiva digitalizată.

Vezi: <https://patrimoniu.ro/>, <https://repertoriulmesterilor.patrimoniu.ro/mestesuguri-artistice/>

A. Instituții, Asociații, Organizații

Printre cei mai importanți stakeholderi (factori interesați) se **numără meșterii, centrele meșteșugărești și asociațiile familiale**, precum și atelierele specializate din mănăstirile de maici ortodoxe. Meșteșugul de țesut este dezvoltat și organizat în România în apropierea centrelor mănăstirești precum Agapia și Văratec, județul Neamț; Hurezi, județul Vâlcea; Tismana, județul Gorj etc.

Țesutul se perpetuează în România prin asociații care au această misiune precum Australis Prod SRL din Bechet, județul Dolj și Nemțeanca din Târgu Neamț, județul Neamț.

Dintre meșterii de excepție, depozite de cunoștințe și experiență acumulate de-a lungul mai multor generații, se remarcă: Adela Petre, Tezaur Uman Viu; Antoneta Nadu; Varvara și Maria Todici; Floarea și Mihai Maxim; Maria și Ioana Hodor; Maria Știopei; Iuliana Frânc; Parasca și Anghelina Sidău; Ana și Maria Trifoi; Silvia Tecoanță, Tezaur Uman Viu; Rodica Ispas; Maria Ciucă, Tezaur Uman Viu.

ONG-urile interesate de transmiterea meșteșugului ajută la promovarea unei surse.

Exemple de bune practici, atât în ceea ce privește punerea în valoare a patrimoniului, cât și managementul, sunt SRL Australis Prod condus de Antoaneta Nadu din Bechet (Dolj) <http://www.artalasat.ro/> și Asociația Meșterilor „Nemțeanca” din Târgu Neamț condusă de Tincuța Ciubotariu <http://www.nemteanca.com/index.php/en/>.

A. Instituții, Asociații, Organizații

Proiectul **Traseu cultural „Mălâncrav – patrimoniu multiethnic viu”**, inițiat de **Fundația Mihai Eminescu Trust**, lansat la sfârșitul lunii martie 2015, fructifică experiența recunoscută la nivel internațional a fundației în valorizarea patrimoniului, contribuind în mod inovativ la dezvoltarea comunității locale din Mălâncrav, în acord cu obiectivele programului PA16/RO12 **„Conservarea și revitalizarea patrimoniului cultural și natural”** finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2009 – 2014. Obiectivul general al proiectului este dezvoltarea durabilă a comunității din Mălâncrav, județul Sibiu, prin crearea unui traseu cultural de valorizare a patrimoniului imaterial și material multiethnic local.

Universitățile joacă un rol important în perpetuarea acestui meșteșug. Studenții de la Universitatea Națională de Artă București, Facultatea de Arte Decorative (Catețiile de Tapiserie și Tipografie) sunt familiarizați cu tehnicile tradiționale de țesut și cu caracteristicile plastico-decorative specifice compozițiilor ornamentale. Ca activități practice, studenții participă la cercetări de teren orientate către cunoașterea directă a tehnicilor tradiționale, precum și la evenimente organizate de muzee.

A. Instituții, Asociații, Organizații

Pe **rețelele sociale** au apărut multe grupuri de pasionați de țesut, așa că o simplă căutare pe Facebook identifică comunități de entuziașticare își împărtășesc munca. Resurse folosite:

<https://m.facebook.com/Textile-Art-Design-1238542429663612/><https://www.facebook.com/plantesetcouleurs/>

<https://www.facebook.com/groups/tesaturi.romanesti/>

<https://www.facebook.com/groups/1368167856532963/>

<https://www.facebook.com/groups/1738496879763811/>

<https://www.facebook.com/PresuriTaranestiTesuteManual/>

<https://www.facebook.com/pages/category/Art/%C8%98ez%C4%83toare-Baia-Mare-100630721487377/>

B. Muzeu

Organizațiile de patrimoniu – muzeele etnografice din marile orașe ale României: București, Craiova, Sibiu, Iași, Baia Mare și centrele culturale județene – organizează activități care au ca scop promovarea, susținerea și revitalizarea țesăturii tradiționale. În cadrul activităților desfășurate de aceste organizații sunt organizate ateliere de țesut, iar cercetătorii și muzeografi actualizează datele documentar-etnografice despre țesut și pun în valoare patrimoniul muzeal.

Misiunea **Muzeului ASTRA** este, de mai bine de 100 de ani, aceea de a conecta audiența cu valorile tradiționale, prin adaptarea continuă la nevoile culturale ale societății. Fie că vorbim de patrimoniu românesc, săsesc, al altor minorități sau chiar extraeuropean, Muzeul ASTRA este depozitarul și facilitatorul valorilor autentice către comunitate. Deși profilul său este unul etnografic, misiunea Muzeului ASTRA transcede promovarea exclusivă a tradiționalului la timpul trecut, erijându-se într-un veritabil instigator cultural prin situarea sa la confluența dintre vechi și nou, tradițional și modern, național și mondial. Pentru a rămâne relevant pentru publicul său, Muzeul ASTRA investește în programe menite să îmbunătățească viața culturală a comunității și să încurajeze oamenii să transforme tradiția într-o parte activă a vieții lor de zi cu zi.

B. Muzeu

Muzeul Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca este primul muzeu etnografic din România. A fost constituit în anul 1922 și a început să funcționeze, oficial, din 1 ianuarie 1923.

Este primul muzeu românesc înființat pe baza unui program științific, la a cărui alcătuire au contribuit mari specialiști ai epocii.

În expoziția principală o atenție deosebită este acordată în acest sectorului meșteșugului țesăturilor textile și prelucrării lânii, meșteșug atât de dezvoltat în satele transilvănene încât a fost plasat la nivelul unei veritabile industrii textile de casă. De-a lungul întregului set de unelte necesare prelucrării țesăturilor textile sunt expuse produsele finale: țesături și cusături românești, maghiare și săsești folosite în încăperile țărănești tradiționale și cu rol practic sau decorativ. Diferitele categorii de obiecte textile expuse (prosoape, fețe de pernă, cuverturi de pat, masă sau bănci) ilustrează concepția similară a celor trei etnii transilvănene cu privire la organizarea interiorului rural tradițional în timp ce diferențele la nivel de decor și culori evidențiază în unele cazuri o opțiune pentru surse de inspirație dintr-un alt orizont cultural, surse care, fiind prelucrate, au impulsionat amprenta etnică.

B. Muzeu

Muzeul Țăranului Român, București este un muzeu național care deține cea mai bogată colecție de obiecte țăărănești din România. Aproape 90.000 de piese de patrimoniu sunt tot atâția martori care ajută contemporanii să înțeleagă lumea țăărănească. Colecția de costume deține aproape 20.000 de piese de costume din toate provinciile românești începând cu prima jumătate a secolului al XIX-lea. Colecția de țesături decorative de interior a crescut de la 5000 de piese în 1991 la aproape 10.000 în prezent. Cele mai multe țesături de interior, peste 7.000 dintre ele, sunt datate de la începutul secolului al XIX-lea.

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” din București a fost deschis oficial pe 10 mai 1936 în prezența Regelui Carol al II-lea, iar publicului o săptămână mai târziu, 17 mai 1936. Misiunea sa a fost de a prezenta vizitatorilor realitatea, viața satului așa cum era trăit de țăranul român. Expoziția permanentă cuprinde 123 de complexe distincte, însumând 363 de monumente și bunuri mobile însumând peste 50.000 de obiecte.

Muzeul Etnografic al Moldovei din interiorul Palatului Culturii din Iași deține o colecție de peste 13.000 de obiecte de patrimoniu din care 700 de piese textile care împodobesc interiorul casei. Inaugurarea și deschiderea oficială pentru public au avut loc la 16 februarie 1958.

Muzeul Olteniei Craiova - Departamentul de Etnografie organizează: expoziții permanente și temporare de artă tradițională și contemporană din patrimoniul său patrimonial, sesiuni de comunicare, simpozioane, întâlniri cu specialiști în domeniu, lansări de carte, proiecții de filme etnografice și alte activități para și metamuzeale. Colecțiile sale au peste 250 de scoarțe și covoare. Un loc aparte îl ocupă kilimurile în stil orășenesc realizate în atelierele din Oltenia și Craiova și cele din centrele țărănești din Măceș și Gighera.

Colecția **Muzeului de Etnografie din Brașov** este formată dintr-un nucleu de piese valoroase (35.000) care au fost adunate de colecționari pasionați încă de la începutul secolului XX. Colecția de patrimoniu textil este cea mai mare colecție a muzeului datorită numărului de piese și valorii sale: aproximativ 12.000 de piese clasificate în două categorii: colecția de textile de interior și colecția de costume.

B. Muzeu

Muzeul Textilelor din Baița, Hunedoara este un muzeu privat care expune textilele din Colecția FARZ (Colecția Florica, Ana și Romulus Zaharia). Colecția include textile și unelte folosite în producția tradițională de textile din întreaga lume de-a lungul istoriei; o bogată colecție de referință de fibre, coloranți și structuri textile; și o bibliotecă legată de textile. Colecția cuprinde textile plate, costume, accesorii și unelte din România, Europa de Est și Centrală, Europa de Vest, Orientul Apropiat, India, Asia Centrală, Japonia, China, Asia de Sud-Est, Africa, Oceania și America.

Puterea și unicitatea colecției este că a fost creată sistematic și profesional, cu accent pe aspectele tehnice ale textilelor. Misiunea sa include păstrarea, colectarea, cercetarea și partajarea colecției și a altor resurse cu specialiștii și publicul.

Accentul activităților este de a oferi un context global pentru materialele textile și tehnologiile conexe românești și est-europene. Alte obiective sunt crearea unui centru de cercetare și interacțiune profesională între experți și tineri profesioniști din comunitatea națională și internațională; și să stimuleze aprecierea textilelor ca artă.

C. Cărți, literatură

Mijloacele tipărite și digitale există din abundență, relatând fondul istoric al artei, analizând evoluția economică și datele statistice ale industriei textile, dezvăluind secretele țesutului și prezentând dovezi ale operelor de artă create. În cele ce urmează, prezentăm cărți reprezentative, folosite în cadrul proiectului:

Zaharia, Florica, 2008. *Textile tradiționale din Transilvania. Tehnologie și estetica.*

Pavel, Emilia, 1989. *Scoarțe și țesături populare.*

Gheorghiu, Alexandrina, 1932. *Țesutul covoarelor. Manual pentru scoalele: profesionale, normale, de menaj și de meserii.*

Istratescu - Targoviste, Cristian, 2003. *Symbolism, ornamentica, ritual în spațiul carpatic românesc.*

Ștefănuță, Leogadia, 1979. *Culegere de cusături populare.*

Banateanu, Tancred; Focșa Gheorghe; Ionescu Emilia, 1957. *Arta Populară în R.P.R. Part. Țesături. Cusături*

Nanu, Adina, 2007. *Arta, Stil, Costum.*

C. Cărți, literatură

Stoica, Georgeta, 1976. *Podoabe populare românești*.

Meyer, Sales Franz, 1988. *Ornamentica. O gramatică a formelor decorative*.

Petrescu, Paul , 1978. *Creația plastică țărănească*.

Dunăre, Nicolae, 1979. *Ornamentica tradițională comparată*.

Miller-Verghy, Mărgărita, 2007. *Vechi motive decorative românești*.

Oprescu, Gheorghe, 1922. *Arta tradițională românească*.

C. Cărți, literatură

Paveliuc Olariu, Angela, 1976. *Arta tradițională din zona Botoșani; Scoarțe și lăicere.*
Comșa, Dimitrie. *Din ornamentica romană: album de broderie și țesături* (AVAILABLE ONLINE through the Romanian Digital Library, DACOROMANICA www.dacoromanica.ro sau <http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R/>)
Ișfanoni, Doina; Popoiu, Paula, 2007. *Costumul românesc de patrimoniu.*
Pavel, Emilia, 1989. *Scoarțe și țesături populare.*
Stoica, Georgeta; Doagă, Aurelia, 1977. *Interioare românești: țesături și cusături decorative.*
Stoica, Georgeta; Petrescu, Paul, 1977. *Dicționar de artă populară.*
Oprescu, Gheorghe. *Arta țărănească la români: Lucrare însoțită de cincizeci și opt tabele de ilustrații* (DISPONIBIL ONLINE prin Biblioteca Digitală a României, DACOROMANICA www.dacoromanica.ro sau <http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R/>).

C. Cărți, literatură

- Ciubotaru, Ion H., 1998. *Arhitectura tradițională. Textilele de interior. Portul popular de sărbătoare*;
- Bâtcă, Maria, 2006. *Costumul popular românesc*.
- Marinescu, Marina, 1964. *Arta populară românească: țesături decorative*.
- Dunăre, Nicolae; Comănescu, 1979, *Ornamentica tradițională comparată*, București
- Iorga, Nicolae. *L'arte popolare in Romania* (DISPONIBIL ONLINE prin Biblioteca Digitală a României, DACOROMANICA
www.dacoromanica.ro sau <http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R>)
- Petrescu, Paul; Secosan, Elena, 1966. *Arta populară: îndreptar metodic*, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, 1966.
- Petrescu, Paul; Secoșan, Elena, 1984. *Portul popular de sărbătoare din România*.

C. Cărți, literatură

Petrescu, Paul; Stoica, Georgeta; Radu Dan, 1981. *Arta populară românească*.

Tudor, Pamfile; *Industria casnică la români: trecutul și starea ei de astăzi: Contribuțiuni de artă și tehnică populară* (ONLINE, Biblioteca Digitală a României, DACOROMANICA www.dacoromanica.ro sau <http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R>).

Bănățeanu, Tancred; Focșă Gheorghe și Ionescu, Emilia, 1957. *Arta populară în Republica Populară Română: port, țesături, cusături.*

C. Cărți, literatură

Babin, Iuliana, 2017. The technology of weaving contemporary tapestry in the Republic of Moldova.

Șărănuță, S, 1984. *Ornamente populare moldovenești*.

Zelenciuc; Postolachi, 1990, *Covorul moldovenesc*.

Buzilă, Varvara, 2013. *Covoare basarabene* .

Mardare, Gheorghe, 2016. *Arta covoarelor vechi românești basarabene*.

Donos, A, 1966. *Covorul moldovenesc*.

Burov, S, 1967. *Un covor moldovenesc din sec. XIX*.

Ciocanu, A, 1967. *Covorul moldovenesc*.

Boboc, S, 1969. *Din istoria confecționării covoarelor moldovenești*.

Negură, Andrei, 1986. *Tradițiile tapiseriei în Moldova*.

C. Cărți, literatură

Postolachi, E, 1989. *Pomul vieții și al nemuririi: ornamentica scoarțelor moldovenești.*

Macovei, T., Postolachi, E, 1990. *Lăicerele : o podoabă de bază a casei.*

Blaga, L, 1991. *Scoarțele basarabene: arta populară românească.*

Bălteanu, Ion, 2006. *Țesutul decorativ în creația meșterilor populari.*

Florea, Silvia, 2004. *Țesutul artistic – valoare a patrimoniului cultural.*

Șărănuță, S, 1984. *Ornamente populare moldovenești.*